

***Jaarverslag 2023 en Jaarplan 2024
van Rekenkamer Katwijk***

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2023 en het jaarplan 2024 van Rekenkamer Katwijk. In het jaarverslag 2023 geven wij een verantwoording van de activiteiten en uitgaven in het afgelopen jaar. In het jaarplan 2024 leest u wat de wensen zijn voor 2024.

We kijken met een goed gevoel op 2023 terug. Naast de periodieke overleggen van de Rekenkamer is het afgelopen jaar gebruikt om als Rekenkamer verder te professionaliseren. Er was in 2023 meer aandacht voor scholing (vervolg op VNG Risicobeheer en de 'heidag'), communicatie (onder andere LinkedIn), het zoeken naar vormen van verdere samenwerking in de regio (voorbereiden Regiomiddag en intervisie). Dat alles wordt onder meer mogelijk gemaakt door uitbreiding van het aantal uren voor de ondersteuning (4 uur per week), maar ook van uitbreiding van het budget (groeimodel). Wij zijn blij dat daarmee is ingestemd; hiermee krijgen wij als Rekenkamer meer mogelijkheden om de gemeenteraad te ondersteunen in zijn taak. Wij wensen dat 2024 verder een mooi onderzoekjaar wordt, waarbij de raad een actieve rol vervult in het inbrengen van onderzoeksonderwerpen en het kritisch in discussie gaan met het college over de resultaten van de onderzoeken.

Voorzitter Rekenkamer Katwijk,
Mark van Hesteren

Samenstelling en werkwijze

Wet versterking decentrale rekenkamers

Naar aanleiding van de Wet versterking decentrale rekenkamers, is in 2023 de rekenkamercommissie omgevormd tot een Rekenkamer. Dat betekent een nieuwe verordening waarmee op 12 oktober 2023 de Rekenkamer is ingesteld. Daarnaast zijn, ook op 12 oktober, de drie zittende leden voor zes jaar benoemd en geïnstalleerd als lid van de Rekenkamer.

Samenstelling

Vanaf januari 2018 is Mark (M.A.) van Hesteren betrokken bij de Rekenkamer; eerst als lid en vanaf mei 2020 als voorzitter. Vanaf 1 mei 2020 is Ann-Marie (A.M.K.) Kühler als lid toegetreden en vanaf 15 oktober 2020 Johan (J.F.H.) Molema. Daarnaast wordt de Rekenkamer ambtelijk bijgestaan door Annemarie van Schaik (sinds mei 2019) en Yvonne van der Helm (sinds december 2023).

Van links naar rechts: mevrouw Kühler, de heer Molema en de heer Van Hesteren.

Vergaderingen

De Rekenkamer vergadert in principe iedere maand, met uitzondering van het zomerreces. In 2023 is er 11 keer vergaderd (digitaal en fysiek). Daarnaast is er twee keer overleg gevoerd met de auditcommissie (8 juni en 26 oktober). De Rekenkamer hecht aan een goed contact met de raad. De auditcommissie vormt daarbij een belangrijke schakel.

Onderzoeksplan

De Rekenkamer streeft naar het uitvoeren van ongeveer drie (grotere en kleinere) onderzoeken per jaar. Het onderzoeksprogramma voor 2023 dat op 3 november 2022 is aangeboden, noemt de volgende onderwerpen:

1. Afronden onderzoek naar bevoegdheden raad in (de corona)crisis
2. Doorwerkingsonderzoek Garantstelling en leningen
3. Gemeenschappelijk onderzoek met o.a. Noordwijk naar de Gemeenschappelijke regeling Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek
4. Gemeenschappelijk onderzoek met o.a. Alphen aan den Rijn naar de energietransitie

Geen gezamenlijk onderzoek

Nadat de nodige energie is gestoken in het organiseren van de samenwerking met - in ieder geval - Noordwijk en Alphen heeft de Rekenkamer na enkele overleggen toch helaas moeten constateren dat het daadwerkelijk opstarten van een gezamenlijk onderzoek vanwege verschillende onzekere factoren (weinig animo andere gemeenten, personele wisselingen bij de rekenkamer in Noordwijk, vertraging in de doorlooptijd) niet tot reële c.q. op korte termijn te realiseren mogelijkheden behoort.

Bij het aanbieden van het Jaarverslag 2022 is daarom voor het Jaarplan 2023 in plaats van een gemeenschappelijk onderzoek aangegeven een onderzoek naar verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen op te willen starten.

Afgeronde/lopende onderzoeken in 2023

Bespreken onderzoek naar de praktijk van de Participatiewet

In de raadscommissie van 9 februari 2023 is [het onderzoeksrapport naar de effectiviteit en de efficiency van de praktijk van de Participatiewet](#) geagendeerd voor een debat in de raadscommissie. Het rapport is tevens bij de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten aangeboden. Aan de hand van de bespreking is een vervolgsessie over onder andere de kaderstelling ingepland.

Onderzoek naar verbonden partijen

In april/mei 2023 is het onderzoek naar verbonden partijen gestart. Met dit onderzoek willen wij de gemeenteraad meer inzicht c.q. transparantie geven rondom verbonden partijen. Wij willen antwoord geven op de vraag of de raad voldoende en juist wordt ingelicht en wat de mogelijkheden hierbij zijn om de primaire taak van kaderstellen en controleren uit te voeren. De centrale hoofdvraag is als volgt geformuleerd: Hoe kan efficiënt en doelmatig grip worden gehouden op (de afspraken met de) verbonden partijen? Het onderzoek is in maart 2024 afgerond, het [onderzoeksrapport naar verbonden partijen](#) bij de raad aangeboden en inmiddels ook geagendeerd voor een debat in de raadscommissie.

Legitimiteit en bevoegdheden raad in aanpak (corona)crisis

In juni 2023 is [het onderzoeksrapport naar de legitimiteit en bevoegdheden van de raad in aanpak coronacrisis](#) bij de raad aangeboden. De Rekenkamer heeft, in het licht van de genomen maatregelen in de bestrijding van de coronacrisis, besloten nader onderzoek te doen naar de informatie-uitwisseling tussen de verschillende bestuursorganen en raad en, daarmee samenhangend, naar de positie en rol van de raad in de coronacrisis. Inzicht in dit proces zou mede kunnen leiden tot mogelijke richtlijnen bij de besluitvorming en informatie-uitwisseling tussen college en raad bij nieuwe maatschappelijke crisissituaties. De werkdruk van de gemeenteraad en de griffie in combinatie met de strekking van het onderzoeksrapport heeft ertoe geleid dat het rapport niet voor bespreking is geagendeerd in een raadscommissie; de raad heeft het rapport ter kennisname aangenomen.

DoeMee-onderzoek naar de handhaving van de energiebesparingsplicht

De Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies (NVRK) stelt leden ieder jaar in de gelegenheid om deel te nemen aan een gezamenlijk onderzoek naar een maatschappelijk relevant onderwerp. Een zogenaamd DoeMee-onderzoek. In december is het [DoeMee-onderzoek naar het decentrale toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht en informatieplicht](#) gestart. De voorzitter van de Rekenkamer heeft zitting in de begeleidingscommissie.

Overige activiteiten

Scholingsmiddag

Op woensdag 20 december heeft op een externe locatie onder leiding van Peter Struijck van Partners en Pröpper een scholingsmiddag (‘Heidag’) plaatsgevonden waarbij het (verder) professionaliseren van de Rekenkamer en het evalueren van onder andere de onderlinge samenwerking van de Rekenkamer centraal stonden. Het evaluatieformulier is opgenomen als bijlage bij dit jaarverslag.

Intervisie

Om het leereffect van het delen van kennis en ervaringen verder te versterken heeft de ambtelijk secretaris zich aangesloten bij een regionale intervisiegroep voor rekenkamers. In 2023 heeft vanwege het nut een extra (derde) bijeenkomst plaatsgevonden: op 4 april in Zoetermeer, op 12 september in Katwijk en op 5 december in Voorschoten. De intervisiegroep heeft bovenal de functie als vraagbaak bij voorkomende zaken en maakt collegiaal overleg op een eenvoudige wijze mogelijk.

Vorbereiden Regiomiddag

In de regio Holland Rijnland vonden - tot aan de coronacrisis - al jaren bijeenkomsten plaats waar rekenkamer(commissie)s ervaringen en kennis met elkaar delen. Voorlopige uitkomst van de jaarlijkse bijeenkomst in september 2019 was dat één keer per jaar een symposium wordt georganiseerd en één keer per jaar een gezamenlijke vergadering. In

2022 zijn beide bijeenkomsten tot nader order uitgesteld. Rekenkamer Katwijk heeft in 2023 via de intervisie voor ambtelijk secretarissen het initiatief genomen om in het eerste kwartaal van 2024 (vrijdag 15 maart) de eerste Regiomiddag te organiseren.

Initiatiefvoorstel

Raadslid L.M. van der Plas heeft onder andere door middel van informatieve vragen en een bezoek aan de Rekenkamer informatie vergaard om te komen tot het [Initiatiefvoorstel Duurzame versterking rekenkamer\(commissie\)](#) dat in de raad van 6 juli unaniem is aangenomen. Dit betekent dat via een groeimodel wordt toegewerkt naar een structureel hoger budget en dat de uren van ambtelijke ondersteuning per 1 januari 2024 worden terug gebracht naar 12 uur per week (reeds gangbaar van 2007-2016).

Jaar	Budget
2007-2016	€ 60.000
2016-2023	€ 35.000
2024	€ 50.000
2025	€ 65.000
2026	€ 80.000
2027 e.v.	Ca. € 1,30 x aantal inwoners

Tabel 1: Voorstel structurele budgetverhoging nieuwe rekenkamer(commissie)

Budget

NVRR en personele vergoedingen

Het budget van de Rekenkamer bedroeg in 2023 € 35.000 (excl. vergoeding ambtelijk secretaris). De vergoeding van de leden van de Rekenkamer is gebaseerd op de vergadervergoeding voor commissieleden zoals genoemd in het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden. Het totaal van de vergoedingen van de Rekenkamerleden bedraagt voor 2023 afgerond € 8200,00. Die vergoedingen komen ten laste van het budget van € 35.000, evenals bijvoorbeeld de kosten van contributie van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies (€ 670,00).

Scholingsbudget

Ook mogelijke opleidingskosten komen ten laste van dat budget. De scholing die in 2023 heeft plaatsgevonden betreft de 'heidag' van woensdag 20 december en bedraagt afgerond € 2150,00.

Onderzoeksbudget

Voor het inhuren van externe onderzoeksbureaus voor de ondersteuning bij onderzoeken was voor 2023 nog ongeveer € 24.000 beschikbaar, wat grotendeels maar niet volledig is benut. Het resterende budget was onvoldoende om een extra onderzoek te kunnen uitvoeren, bovendien was er vanwege de overige taken en ontwikkelingen onvoldoende tijd beschikbaar om een eigen onderzoek te starten c.q. als rekenkamerleden (meer) zelf (een

onderzoek) uit te voeren.

Bepalen onderzoeksprogramma

De Rekenkamer ondersteunt de gemeenteraad in zijn kaderstellende en controlerende taak, door onderzoek uit te voeren naar de volgende drie zaken:

- **Rechtmatigheid:** voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?
- **Doelmatigheid:** is de voorbereiding en de uitvoering van beleid efficiënt verlopen?
- **Doeltreffendheid:** zijn de beoogde effecten van het beleid daadwerkelijk behaald?

De Rekenkamer is onafhankelijk; zij bepaalt welke onderwerpen onderzocht gaan worden. Tegelijkertijd is de Rekenkamer niet ongevoelig voor de suggesties die gedaan worden om specifieke onderwerpen nader te onderzoeken. Om te komen tot nieuwe onderzoeksonderwerpen nodigen wij via de auditcommissie de raad uit tot het aanleveren van mogelijke onderzoeksonderwerpen. Eveneens staan wij open voor suggesties vanuit de inwoners, organisaties of media. Daarnaast stelt de Rekenkamer op basis van actualiteiten en onze expertise onderzoeksonderwerpen voor. Samen vormt dit de groslijst met mogelijke onderzoeksonderwerpen.

Echter, niet alle suggesties kunnen leiden tot een onderzoek. Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken uit alle aanwezige onderzoeksonderwerpen is een lijst met selectiecriteria opgesteld:

1. *Maatschappelijk belang*
2. *Bruikbaarheid aanbevelingen / resultaten*
3. *Toekomstgericht*
4. *Financieel substantieel belang*
5. *Spreiding over de organisatie*
6. *Geen zelfstandige beslissingsbevoegdheid*
7. *Relatie met andere onderzoeken* (Onderwerpen die recent al door gemeenteraad, college of accountant zijn onderzocht, of waarvan bekend is dat die onderzocht gaan worden, zullen in beginsel niet betrokken worden in een onderzoek door de Rekenkamer).
8. *Relatie tussen inspanning en resultaat*

De Rekenkamer heeft, vooruitlopend op het overleg met de auditcommissie, voorsnog voor 2024 het volgende op de onderzoeksagenda geplaatst:

1. Doorwerkingsonderzoek (inmiddels gestart)
2. DoeMee energiebesparingsplicht (inmiddels gestart)
3. Woonbeleid (wordt waarschijnlijk aangepast)
4. PM
5. PM

Verdere activiteiten in 2024

- De Rekenkamer hecht aan een goed contact met de raad. De auditcommissie vormt daarbij een belangrijke schakel. Ook presenteert de Rekenkamer graag afgeronde onderzoeken in een commissievergadering. De betrokkenheid van de raad is essentieel voor het functioneren van de Rekenkamer en daarom wordt gezocht naar mogelijkheden voor *andere vormen van contact* dan tot nog toe gebruikelijk. Gedacht wordt aan inloopbijeenkomsten, voorafgaand aan een raads- of fractievergadering, waarbij raads- en commissieleden met de Rekenkamer van gedachten wisselen over lopende en nieuwe onderzoeken.
- De Rekenkamer wil verder *professionaliseren* door onder andere het volgen van webinars van de NVRR, het standaardiseren van formulieren en evaluaties, en jaarlijks op het eigen functioneren te reflecteren.
- De Rekenkamer wil een vervolg geven aan het organiseren van de Regiobijeenkomst.
- De Rekenkamer wil op korte termijn de Nota van Werkwijze en het Reglement van Orde actualiseren.
- Sollicitatieprocedure.